UKRAINIAN LABOR NEWS
Published semi-weekly under the auspices of The Winnipeg Trades and Labor Council
cor. Pritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man.
Subscription $4.00 a year.
Telephone: St. John 1465

"УКР. РОБІТНИЧІ ВІСТИ"
часопись для робочого люду — виходить два рази в тиждень заходом Вінніпеґської Ремісничо-Робітничої Ради.
Передплата $4.00 на рік.
Редакція за оголошеня не відвічає.
Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
cor. Pritchard & McGregor Sts.
Winnipeg, Man.

ПОЛЬЩА НА РОЗДОРОЖУ.

Польська буржуазія готова подарувати осідланого коня тому, хто вказав би її, як вести дальше війну з Совітською Росією, або, як заключити мир. А другого коня готова польська буржуазія дати в додатку за вказівки, якої політики мала би вона тримати ся по рішеню ся дальше воювати або по розпочатю переговорів.

Буржуазна Річпосполита Польська є на роздорожу.

Її дотеперішні союзники відвертають ся від неї плечима, полишаючи Польщі вільну руку. П. Мілеран обіцює поміч, єсли Польщу зачепить правительство совітів... однак правительство совітів вперто шле мирові пропозиції. Анґлія пертвактує з Совітською Росією з очевидним наміром ошуканя дотеперішних спільників в цїли витягненя всїх овочів з торговлї з Росією для себе. П. Лойд Джордж оповіщає перед світом, що торговля є найлїпшим провідником цивілїзації, знаходячи в такий спосіб для збанкротованої капіталїстичної демократії нові павячі пера.

В італїйськім парляменті щораз частїйше роздають ся голоси за переговорами з Москвою, а в ґазетах кружляють відомости про приїзд до Італії совітських мирових делеґатів. (Ся статя була писана ще 18. лютого.)

В Чехах не тільки соціялїсти, котрі виставили обширну програму що до мирової полїтики супроти Росії, але й буржуазна опінія є занята уложенем нових відносин до Росії.

З Німеччини вибирають ся до країни комуністів технїчно-торговельні комісії, а торговельно-промисловий світ вже шукає способу погородженя анґлїйських плянів на російський ринок.

Через пресу продерли ся припадково вісти про большевицько-японські переговори.

В Скандинавії вжа давно є за порозумінем з Росією.

В Гельсінґфорсї конференція, маюча бути вступом до утвореня фронту від Фінляндського заливу до Лиманів на Чорному морі, була лише ареною колотнечі Латви з Литвою, Литви з Польщею і Польщі, котра уважає ся могучою і не хоче бути зачисленою до "окраїнних держав по цараті, зі всїми. На конференції тій одиноко з дипльоматичної приличности брали участь Естонці, її німі слухачі — по заключеню мира з Росією. Латиші роздумували вже хиба в Гельсінґфорсї над ведучими ся тепер переговорами з Совітами — в результаті завішеня оружя. Дивна річ! Єще не перегули еха заключеня латишсько-польського союза, єще гудуть нам в ушах латиські промови в Ридзї в честь польських співвояків, а вже ведуть ся совітсько-латишські переговори.

Одиноко Річпосполита Польська твердо стискає рукоять своєї шляхотської шаблї і вигрожує ся большевикам і цїлому світови, що поставить такі а такі услівя, вигрожує ся... на сторінках ґазет всїх трох заборів. І як бездонно беззмістовою є позиція польської реакції, свідчать слова п. начальника держави, сказані представникови лондонського "Таймсу". П. Пілсудський зволив сказати, що він полягає на жовнїрів польської армії, котрі добре бють ся. Сміємо припімнути, що Ґінденбурґ з Людендорфом мали своїх "brave Soldaten", подібно як Полсудський розпоряджає своїми "хлопцями". Пан начальник держави, котрий в П. П. С. перебув хмарний але високий вік, отирав ся прецінь на лоні своєї полїтичної матері о науку суспільної економії, котра навіть в П. П. С. учить, що сила краю залежить не від добрих жовнїрів, але від його господарки, технїки, орґанізації, міжнародної позиції і т. д. Мали се все майже в ідеальнім стані пп. Ґінденбурґ з Людендорфом а перечислили ся...

Зрештою в Польщі є такі, що числять. Напр. мінїстер фінансів, котрий в вільній хвилї від видаваня нових емісій обігових банкнотів, застановляє ся рівнож над ситуацією скарбу в Польщі. Ото тов. Кашін, підчас дебати над заграничною полїтикою в французькому парляментї, спімнувши, що польське правительство переговорює з комісарами в Москві, ствердив, що польський мінїстер фінансів заявив, що він не має мілїярда місячно на шалені воєнні авантури.

Словом, буржуазній Польщі з її борбою з большевиками остав ся п. Пілсудський з армією, не маючою в краю анї господарської, анї технїчної анї фінансової підстави. Союз з Румунією не увійшов в практичну фазу, бо грозить Румунії рядом безпосередних нещасть (Бесарабія, внутрішний стан), а перемирє з Угорщиною аґітоване в Парижу є все ще грушкою на вербі. Се перемирє, маючи винайти вираз в викорчуваню польсько-угорського коритара в підкарпатській Словаччинї, знаходить ґрунтовну перешкоду в чехо-словацькім правительстві, тимбільше, що сї проєкти є получені з утворенем угорської, антибольшевицької (60.000) армії, котру мав би уоружити капітал Заходу. Чехи воліли би, щоби Угорщина мала меншу армію і менше амуниції...

Отже ситуція представляєть ся для польського правительства дуже несвітло. В найлїпшім разї польська армія може єще якийсь час тревати, може з большевиками, занятими далеким Сибіром і полуднем Росії, вигравати сутички, котрі в послїдних тижнях є острійші і часто невдалі, але вести війни не може.

Такого погляду є капіталїстична опінія в Европі. Хоче отже польське правительство, чи не хоче, мусить готувати ся (єсли вже не веде) до мирових переговорів.

В польській пресї ведеть ся завсїгди дискусія над услівями. Ходить при тім о дві річи: якими мають бути ті услівя, як також хто має їх випрацювати і хто перевести. В другій справі буржуазна правиця хотїла би, щоби справу переговорів полагодило саме правительство, звичайним, старим, дипльоматичним способом, натомість часть людовців і мислителї з П. П. С. бажали би собі явних переговорів, соймових постанов і т. д. Ясною річию є, що на тлї квестії мирових переговорів ведеть ся борба буржуазних сторонництв о перевагу в краю. П. П. С., котра в послїднім тижнї знову, в дальшім тягу користаючи з арештовань комуністів, котрі сотками сидять по вязницях, поновно зломала робітничу масову акцію за миром, ходила до пп. Пілсудського і Скульського з "ходатайством" в справі явности мирових переговорів і участи в них соціялїстів. П. П. С., як кождої хвилї, не може бути за прямою робітничою акцією, котра завсїгди мусить бути ділом проти буржуазії і її держави, скоро п. Дашинський уважає за найтильнїйшу задачу виголошуванє в соймі націоналїстичних промов з приводу "погруженя в водах Балтику" польських прапорів. Пепеесовська партія, той через роки вишколений віртоуз фрази, є за будовою порту на Балтику. І крутить ся тим портом робітничі голови! Якби до створеня порту були потрібні тільки гроші! Прецінь кождий розуміє, що єсли би навіть були гроші і побудовано порт, то щоби він в дійсности чимось був, треба мати торговельну орґанізацію, відповідну комунікаційну систему, фльоту, валюту, та і сили до конкуренції з Анґлією, котра для того забрала собі Ґданськ, щоби в нім робили власне те, що хотїв би п. Кеньдзьор з п. Дашинським в тім польськім портї, котрий має бути побудований за гроші з Заходу. Справа того порту є свідоцтвом убожества полїтичної думки в буржуазній Польщі, або новим "кавалком" націоналїстичної катеринки.

Згадалисьмо про той порт, щоби дати в приближеню поняте, чим розбурхуєть ся публичну опінію в краю. Взагалї, читаючи ґазети, можна винести враженє, що єдиною пгрограмою Польщі, є неустанне святкованє урочистостий і неменш урочисті промови. При кождій нагоді. П. Падеревський виїздить, п. Пілсудський приїздить, італїйський баталїон машерує через Варшаву, польське військо купає ся в Балтику, прибуває плебісцитова комісія. Все є нагодою до дальшого надуваня польського бальону, на котрого натиск міжнародної атмосфери є так сильний, що він неминучо пукне, на здивованє буржуазних Поляків неустанно занятих тільки тим надуваючим ся бальоном.

В тій Польщі, треваючій від року, в тій Польщі, котра в протягу року самостійного істнованя не витворила анї одного мотка власного краєвого прядива, люди паскують, шахрують, промовляють, дипльоматизують, бавлять ся і розпустують, але нема в ній поважнїйшого суспільного думаня. Віє пустка. При найлїпшій охоті не знайдеш в польській державі польського державно змісту. Кількасот людий около сойму і правительства роблять полїтику, пролетаріят примирає голодом і затискає пястуки, решта жиє будь то інтересом обчисленим на найблизший тиждень або тоне в облоках націоналїстичної мраковини.

Не знаємо, чи в дійсности правительство наміряє поставити Совітській Росії ті услівя, котрі в тій хвилї (18. лютого) подає преса і длятого обговорювати їх обширнїйше будемо, коли та справа вияснить ся. Се єще потреває, бо прецінь кожда буква тих дійсних пропозицій і контрпропозицій буде важена в закамарках париської і лондонської біржі. Але позаяк преса вже про них говорить, хочемо також сказати два слова.

Услівя ті є смішні з точки погляду міжнародно-дипльоматичної дискусії. Напр. визнанє незалежности Польщі. Таж вже сто разів совіти її визнавали і прецінь визнанє Естонії в мировім договорі з нею, свідчить про становиско совітського правительства до незалежности. Єсли ходить про, що так скажемо, право до незалежности, то Естонія прецінь навіть в пораґон з Польщею йти не може.

Дальше самовизначенє окраїнних народів і границї з 1772 р. (припустім навіть не так далекі). Отже. Головними аґітаторами на міжнароднім полю за правом самовизначенє є власне російські комуністи, однако-ж як може польська буржуазія бути за самовизначенем Литовців, Білорусів і Українців, котрі мусїли би увійти в границї Польщі в рамах з 1772 року? Подібні польські мирові услівя прецінь не можуть бути навіть серіозно занотовані в протоколї. Притім заходять єще комплїкації в роді тої, що Польща, яка шкірить зуби на Вільно, не узнає узнаваного через Анґлію литовського правительства, супроти чого в ході мирових переговорів Анґлія і Росія могли би висказати ся проти Польщі за Литвою. Дальше. Услівя мають містити жаданє, щоби в переговорах брали участь представники окраїнних народів (Фінляндія, Естонія, Латвія, Україна і т. д.) Щоби там робили Естонці, через край котрих вже вандрують совітські товари. Щоби там робили Латиші, котрі правдоподібно заключать вчаснїйше мир, наглені до того позицією Естонії і замахом Анґлії на російський ринок. Чи мали би з Латишами і Естонцями совіти переговорювати наново, і отже знищити заключені вже договори?! І дальші питаня. Чи мають бути там рівнож представники Литви і Білоруси, а мали би право, скоро були би Естонці, Фінляндці і Українці? Єсли так, то на тих переговорах Литовці і Білоруси були би проти Польщі, жадали би виданя їм Вільна і Міньска, отже були би проти великодержавної Польщі, а тим самим проти тих націоналїстичних помислів про висунені далеко на схід границї. Се саме дотичить Українців (Холмщина, Східна Галичина, Волинь і т. д.) Всї вони були би за правом самовизначеня, котре є смертельною мачугою для замірів імперіялїстичної польської буржуазії.

Але ті услівя і заключені в них інтенції не є припадковою річию. Виникають вони з істоти нинїшної Польщі, з інтересу правлячих нею кляс. В тих услівях заключені є ті самі суперечности, що в услівях кождого імперіялїзму. І помимо очевидних, внутрішних противенств в тих услівях, без згляду як їх зредаґує польська буржуазія, останеть ся, в них неміч, нонсенс нинїшної польської полїтики, характеризуючої те роздороже польської держави, вирісшої з гри сил і міжнародних інтересів, без власної підстави, без свого змісту, без условин розвитку, без жерел істнованя. Анї одне питанє в жадній области не є в Польщі полагоджене. Є Балтійське море, але нема Ґданська і можности самостійної торговлї. Східна Галичина є завсїгди предметом дебат. Плебісцитові комісії на Горішнім і Тешинськім Шлеську робять польській державній ідеї спеціяльні відраженя.

Польська буржуазія не маюча держави, не має вже нинї аліянтів і тої богатої даваної помочі поки їм була потреба. Польська буржуазія не може вести війни а мир грозить її смертю. Длятого Річпосполита Польська є на роздорожу.

Жиємо в часї превеликих подій і длятого тяжко навіть на завтра передбачити біг річий. Вузол людських справ є так заплутаний, що хвилями не від людий залежить його розвязанє. Не знаємо який молот вдарить завтра в кузнї міжнародної полїтики, звідки на вітраки польської буржуазії віють децидуючі вітри.

Але одно знаємо напевно. Від польських каторгів польська буржуазія добровільно ключів не видасть. Чи кине ся в безнадійний бій з Совітами, чи піде до стола переговорів, ключів тих не видасть! Анї мир, анї війна, самі через себе не розкують польського люду з кайдан визиску і перемоги. Від полїтики контрреволюції не відійде буржуазія підчас війни чи підчас мира. Не віддасть робітникам фабрик, землї та копалень.

Перед пролетаріятом Польщі розлягає ся горизонт близької боротьби. Бути може, весняне сонце буде вже вістуном вимріяних днів, коли отворять ся брами польських вязниць, коли фабричні труби заграють триюмф робітників, коли на королївськім замку в Варшаві повисне червоний прапор, колисаний тими самими вихрами, котрі перепливають над Кремлїном в Москві.

Тоді в Варшаві не буде потрібно Будинку справедливости, за котрим забігав в соймі попеесівський посол п. Марек. Традиція накаже польському людови, щоби суду над своїми гнобителями доконав на Замковій площі, на тій площі, на котрім в днях людового повстаня в цвітни 1794 р. вішав зрадників і співав:

Naprzód wisiał, naprzód wisiał
Sługa boski,
Arcybiskup Kossakowski!
Arcybiskup Kossakowski!

М. Йотерко ("Świt").

ПОГЛЯНЬТЕ НА НАШУ ВИСТАВУ ПРЕМІЙ
НА 856 MAIN STREET.
УЖИВАЙТЕ
ROYAL CROWN SOAP
Щадіть купони і жадайте лїсти премій в РУСЬКІЙ КНИГАРНІ, під ч. 850 MAIN ST., WINNIPEG, MAN.
The ROYAL CROWN SOAPS Ltd.
654 MAIN ST.
PREMIUM DEPT.

ПІД ШЕСТИМ ЧИСЛОМ, НА ЧЕТВЕРТОМУ ПОВЕРСІ.

(Фейлєтон.)

Живу на другому поверсї... А цікаво заглянути до мене в прихожу, як я ще не прокинув ся: ґрафи та князї товплять ся, гудуть мов чмелї... Тільки чуєш ж... ж... ж...

По улицях курієри, курієри, курієри... Трийцять пять тисяч самих курєрів...

Хлєстаков в "Ревізорі".

Варшава... Алєя Руж... Число шість, четвертий поверх. Мешкає Хлєст... даруйте, Петлюра. Від Хлєстакова — двома поверхами вище...

В почекальнї... Повно мінїстрів... самі українські... декотрі знакомі: Ось мінїстер комунікації... знакомий... разом здавали екзамени на шоферів. Підходжу, здоровкаюсь... Не признаєть ся... А он в кутку головний цензор... також знакомий... в останнє бачив єще в Київі... здирав російські вивіски... До того і не підходжу.

Де обернусь — всюди мінїстри... Межи ними лише один "товариш мінїстра", Старосольський. "Товаришує" він всїм мінїстрам, а найбільше Лївицькому... За своє усердіє дістав "пермішен" на пів години посидїти коло дверий в отаманській почекальнї... Більше нї одного "товариша" не видно.

Межи всїма мінїстрами відзначаєть ся мінїстер від гроший Мартос. Всї коло него ходять на пальцях і не говорять а тільки ж... ж... ж... гудуть як чмелї. — Се є спеціяльна мінїстерська мова, котра в переводї на звичайну мову значить:

— Пане мінїстре... дайте гривен...

Кожде "ж" означає мілїон.

Нараз влїтає курієр... чи то пак, "метелик".

Всї стихли. В мінїстра Безпалка "ж" застрягло на половинї в устах... Він особливо став боязливим від часу камянецького "інцїденту".

"Метелик" увійшов до кімнати головного отамана.

— Ти звідки? — запитав отаман.

— З України, ваше отаманське...

— З України? — перебив отаман запитом.

— Та... я на самій Україні не був, а лише в Ямпільському повітї, Подільської губернії...

— Та знаю, в якій губернії Ямпільській повіт. Ти кажи, що там і як?

— Та так, пане отамане, що селяни вигнали з Ямпільського повіту наших урядовців...

— Не "наших", говори дурню, а моїх, — перебив його отаман.

— Вигнали "моїх"... почав знову "метелик".

— Яких "твоїх?" Що ти таке?... Моїх, а не "твоїх".

— Вигнали ваших, — догадав ся вже метелик, — урядовців і вибрали собі нового петлюру!

— Замовчи! — крикнув отаман.

— Безпалку, йди сюди... Телєграфуй до "Вперед" і "Френдс оф Юкраїн", що в Ямпільському повітї селяни вигнали большевиків і очікують на приїзд Петлюри... Розумієш?...

— Та я не маю чим заплатити за телєграму.

— Скажи Мартосові, щоби дав...

В кімнату влетів другий "метелик".

— Ти звідки? — запитав його отаман.

— Хиба ви мене не пізнали? Та-ж ви самі мене посилали, — відповів "метелик".

— Та чорт там вас всїх запамятає, коли в мене вас тільки...

— Як в Хлєстакова курієрів, — промовив сміючись входячий до кімнати мінїстер Мартос.

Петлюра глянув в його бік, зморщив чоло але не сказав нїчого.

— Ти що нового привіз? — звернув ся він до "метели-
— звернув ся він до метелика.
ка". — Що там на Україні?

— Та я на Україні навіть і не був...

— Чому?

— Не знайшов.

— А про Мазепу чув що?

— Та... з того часу, як виїхав він з Камянця на Україну, то їздить фірою, то пішки ходить і не може знайти України.

— Мовчи! — перебив його отаман знову.

— Безпалку! Телєграфуй до "Впереду" і до "Френдс оф Юкраїн", що Мазепа прибув з України до Могилева, перебив всїх большевиків і очікує на головного отамана Петлюру.

— І додай, що Петлюра тоді поїде, як рак свисне, — відізвав ся Мартос.

Петлюра спалахнув, але замовчав і підійшовши до Мартоса шепнув йому:

— Ти, Борисе, хоть би при "метеликах" здержував ся, — а голосно добавив:

— Пане мінїстер, прошу видати Безпалкові сто тисяч для інформацій.

Але Мартос відійшов до вікна, поспівуючи півголосом: "Відчепи ся дармоїде..."

— В той час до кімнати влетів третий "метелик".

— Ти звідки? — спитав отаман.

— Від ґенерала Павленка.

— Ну?

— Та нї ну, нї тпру!.. — відповів "метелик" сїдаючи на канапу... Він був не з простих: За царя був волостним писарем, а підчас Петлюрового пановання — мінїстром просвіти.

— А деж Павленко? — запитав отаман.

— А біс його знає! Казали, що колись був під Одесою... Я туди, але там його не знайшов. Опісля сказали, що під Уманем... я туди... а він, кажуть, десь вже під Бірзулою...

— Чому вже раз він місця собі не загріє? — запитав зі злістю Петлюра.

— Тому, що його большевики за ніс водять...

— Досить! — перебив отаман. — Безпалку, повідоми "Вперед" і "Фредс оф Юкраїн", що Павленко заняв Одесу, Бірзулу, Жмеринку, Єлисаветград... і має в руках все серце України...

— А Петлюра у Варшаві має хвіст, — добавив усміхаючись Мартос.

— Борисе, май вже хотяй трохи сенсу! — відізвав ся до него отаман.

— То єще не знати, що лїпше мати — чи "сенс" чи гроші, — відповів Мартос і вийшов до почекальнї...

До отамана увійшов післанець від Пілсудського з наказом зараз же "в справі нетерпляющій промедлення" від'їхати Петлюрі до Праги і там орґанізувати армію для "спільного фронту", в противнім разї Пілсудський загрозив отаманові виповідженем "ренту" і затриманем гроший.

Прочитавши наказ, отаман глянув на висївший на стінї образ Т. Шевченка і промовив:

— Ех, Тарасе, Тарасе! Правду ти писав про тих козаків! Хоробрі були хлопцї... А як би то ти побачив, що я з ними виробляв під Київом... Але по що тепер згадувати. "Минуло ся. А те що минулось — не згадуйте пане брате..."

Але Тарас і не поворухнув ся на слова отамана... На його лицї пробивав ся великий сум... було видно, що нове помешкане на "Алєя Руж" було йому тяжшим від Петровської кріпости.

Петлюра оглянув ся ще раз накруги себе і вийшов на двір та направив ся в сторону стації, щоби виїхати до Праги...

З його почекальнї доносилось лише мінїстерське ж... ж... ж...

"Метелики" то прилїтали то відлїтали...

Волинець.

НА ОБОРОНУ ШЛЯХОЦЬКОЇ ПОЛЬЩІ.

Петлюрівці збирають укр. плїнників на братоубійчу війну.

"Український Прапор" в числї з 13. марта приносить таку "алярмуючу" відомість з українських реакційних кругів:

Варшавські авантуристи затїяли нову безсовісну історію. Ходить о створенє з Галичан армії, яка при боцї Польщі мала-б битися з большевиками та помагати Пілсудському йти щораз далї на Схід. Петлюра, як довідуємо ся з найавторітетнїйшого жерела вислав свого прибічника Терещенка з порученєм: українську бриґаду в Нім. Яблоннім перевести у Бересте Литовське, звідки вона мала-б бути післана на большевицький фронт. В Празї посол Максим Славинський вкупі з Терещенком відбули в сїй справі богато конференцій з польським послом Пільцом і для сеї цїли на днях в трійку вибрали ся у Нім. Яблонне.

Командант станиці заявив козакам, що одержав офіціяльний приказ від військово-санїтарної місії у Віднї, аби залогу в найблищому часї переслати у Бересте.

Так само довідуємо ся, що в Італії польські дипльоматичні представники всїми силами намагають ся захопити по змозї найбільше число наших полонених, аби під покришкою повороту до краю, відставити їх на большевицький фронт. По звідомленям польської преси один такий транспорт вже прибув до Галичини.

По всїх передаточних пунктах Австрії, як Марктрейок, Інсбрук і т. д. від довшого часу переловлюють відповідні емісарі українських полонених на свій бік.